

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Шевчук С.С., старша викладачка кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ

В умовах модернізації професійної освіти України професійний розвиток педагога закладу професійної (професійно-технічної) освіти становить складний багаторівневий процес, що включає становлення кваліфікованого спеціаліста, який проходить певні періоди, зокрема професійної адаптації, набуття емпіричного досвіду, формування і вдосконалення педагогічного професіоналізму, творчого самовираження і самореалізації, педагогічної майстерності. Інноваційною технологією для неперервного професійного розвитку всіх учасників освітнього процесу в сучасних закладах професійної освіти є науково-методичний супровід.

Проблемам науково-методичного супроводу освітнього процесу в умовах післядипломної педагогічної освіти присвячені праці науковців В.Сидоренко, О.Савченко, І.Ніколаєску, О.Часнікової та ін., які інтерпретують *педагогічну технологію науково-методичного супроводу як педагогічну систему*, що гарантує досягнення певної мети через чітко визначену послідовність дій, змісту, методів, спроектованих на розв'язання проміжних цілей і наперед визначений кінцевий результат, забезпечує максимальну активність слухачів в освітньому процесі, відповідає інтересам і запитам на знання.

Під **науково-методичним супроводом** слід розуміти *педагогічну технологію, яка полягає у створенні мережевого диференційованого акмеологічного освітнього простору, де відбувається професійна взаємодія рівноправних партнерів на принципах людиноцентризму, гуманізму, фасилітативності, індивідуалізації*. Це освітнє середовище, у якому відбувається неперервний професійний розвиток педагогічних працівників за індивідуальними освітніми траєкторіями [2].

Розбудова цілісної системи науково-методичного супроводу має ґрунтуватися на *засадах науковості, прогностичності, гнучкості, мобільності, випереджувального характеру науково-методичного обслуговування, неперервності, менеджменту й маркетингу*. За врахування зазначених принципів процес професійного розвитку фахівців стає взаємодією рівноправних партнерів, творчою лабораторією спільних пошуків і впровадження освітніх інновацій в систему професійно-педагогічної діяльності.

Особливостями технології науково-методичного супроводу є її інноваційність, проєктованість, цілісність, поетапність, системність, демократичність, варіативність, адресність тощо. Векторність і адресна спрямованість науково-методичного супроводу професійного розвитку моделюється залежно від індивідуальних запитів, потреб, мотиваційних детермінантів педагога, його професійних можливостей, сформованого рівня педагогічної майстерності, компетентнісного досвіду (соціального, професійного й особистісного).

Принципи технології науково-методичного супроводу [3]:

- *демократичність* – можливість урахування різних підходів, точок зору, колегіальність у прийнятті певного рішення;
- *ситуація вибору* – створення декількох варіантів програм, моделей діяльності, технологій, які забезпечують передумови для свідомого вибору;
- *самореалізація* – розкриття особистісного потенціалу кожного учасника педагогічного процесу;
- *співтворчість* – спільна діяльність суб'єктів, які прагнуть досягти нових кількісних і якісних результатів.

Складові науково-методичного супроводу [1]:

- *Предметно-методична складова* науково-методичного супроводу, завдання якої - здійснювати методичну допомогу в організації освітнього процесу від вибору освітніх технологій, форм, методів і засобів навчання до вибору типів і видів занять, застосування в роботі підручників і

посібників, організація позаадиторної діяльності, спрямованої на формування комплексу предметних компетентностей тощо.

- *Професійно-кваліфікаційна складова* науково-методичного супроводу передбачає надання педагогічному працівнику адресної диференційованої допомоги, методичних рекомендацій щодо неперервного професійного розвитку на всіх етапах міжкурсowego періоду, підвищення професійної кваліфікації розвитку компетентностей за предметним полем спеціальності
- *Коучингова складова* науково-методичного супроводу забезпечує висококваліфіковані індивідуальні тренування педагогічних працівників для досягнення значущих для них професійної мети, завдань, мобілізації внутрішнього потенціалу, розвитку необхідних професійних здібностей і навичок, освоєння передових стратегій, метатехнологій для отримання найвищого професійно значущого результату.
- *Інформаційно-комунікаційна та технологічна складові* забезпечують інформаційну підтримку професійного розвитку фахівців шляхом створення єдиної інформаційно-технологічної інфраструктури системи післядипломної педагогічної освіти, включаючи освітянську телекомунікаційну мережу, освітні сайти, навчальні освітні портали, інформаційні бази даних, електронні каталоги, веб-ресурси тощо.
- *Експертна складова* науково-методичного супроводу спрямована на експертизу й апробацію навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, зокрема підручників, навчальних (навчально-методичних, практико зорієнтованих та ін.) посібників, методичних матеріалів, авторських навчальних програм тощо, а також якості й продуктивності розробленого методичного продукту.

Науково-педагогічними працівниками кафедра методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України розроблено і постійно розширюється, систематизується та удосконалюється науково-методичний супровід зростання рівня науково-

методичної компетентності педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти в процесі курсового та міжкурсового етапів підвищення кваліфікації.

В процесі освітньої діяльності науково-методичний супровід кафедри МПО та СГД спрямовано на розробку науково-методичної продукції для курсового етапу підвищення рівня професійної компетентності слухачів за різними формами навчання, зокрема: навчально-методичні посібники та методичні рекомендації, електронні навчальні комплекси (ЕНК), освітні плани і робочі навчальні програми за змістовими модулями кафедри для різних категорій слухачів курсового підвищення кваліфікації: викладачі професійно-теоретичної підготовки, майстри виробничого навчання, старші майстри закладів професійної освіти.

Приклади видавничої діяльності кафедри МПО та СГД

Електронні навчальні комплекси кафедри МПО та СГД

- ❖ *Інтерактивні технології навчання*: електронний навчальний курс. /А.Б.Єрмоленко. Біла Церква: БІНПО, 2022. 30 с.
- ❖ *Квест-технології як засіб розвитку фахової компетентності майстра виробничого навчання*: електронний навчальний курс. /В.С.Кулішов. Біла Церква: БІНПО, 2022. 29 с.
- ❖ *Компетентнісний урок виробничого навчання як цілісна дидактична система*: електронний курс. /С.С.Шевчук. БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ. 2022. 37 с.

- ❖ *Компетентнісний урок теоретичного навчання як цілісна дидактична система*: електронний курс. /С.С.Шевчук. БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ. 2022. 34 с.
- ❖ *Методика організації і проведення занять за дистанційною й змішаною формами навчання*: електронний навчальний курс. /С.В.Масліч. Біла Церква: БІНПО, 2022. 31 с.
- ❖ *Мультимедійна презентація як складник комплексного методичного забезпечення освітнього процесу*: електронний навчальний курс./О.М.Петрушак. Біла Церква: БІНПО, 2022. 38 с.
- ❖ *Підготовка педагогічних працівників до створення інклюзивного освітнього середовища у закладах професійної освіти*: електронний навчальний курс. /І.В.Кучерак. Біла Церква: БІНПО, 2022. 19 с.
- ❖ *Інновації в освіті в умовах трансформації світового, європейського та вітчизняного ринку праці*: електронний навчальний курс. /В.А.Мандрагеля. Біла Церква: БІНПО, 2022. 29 с.

Сьогодні, за умови воєнного часу через російську агресію курсове підвищення кваліфікації педагогічних працівників професійної освіти на базі БІНПО здійснюється суто за дистанційною формою на освітній платформі *Office 365 Teams*, на якій науково-педагогічними працівниками БІНПО розміщується інформація методичного супроводу (плануюча документація, презентаційні матеріали, електронні навчальні комплекси, завдання для самостійної роботи слухачів та методичні рекомендації щодо їх виконання тощо) для його використання слухачами навчальних груп. Саме в процесі використання дистанційної форми навчання інформаційно-комунікаційний напрям науково-методичного супроводу кафедри МПО та СГД, як й інших кафедр БІНПО, став одним із основних напрямів освітнього процесу з підвищення рівня професійної компетентності педагогічних працівників закладів професійної освіти.

Отже, інноваційна технологія науково-методичного супроводу - це найбільш дієва для неперервного професійного розвитку педагогічних

працівників у системі післядипломної освіти, яка дозволяє створити мережевий диференційований акмеологічний освітній простір з ознаками векторності, цілісності, інтерактивності, множинності освітніх траєкторій, інноваційності й адресної спрямованості освітніх сервісних послуг, у якій гармонізується стан суб'єкта, спрямовуються у конструктивне русло взаємовідносини із соціальним середовищем, збільшуються можливості включення до процесу професійного розвитку з максимальною самореалізацією і саморозвитком, підвищується прояв цілеспрямованої творчої активності та професійної ініціативи.

Список використаної літератури:

1. Кондратова Г.Л. Науково-методичний супровід розвитку педагогічної майстерності вчителів музичного мистецтва у післядипломній освіті. - ISSN 1992-5786: Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах 2019 р., № 63, Т. 2. С.93-97.
2. Сидоренко В.В. Інноваційні напрями науково-методичного супроводу професійного розвитку педагогічних працівників у системі післядипломної освіти // Інформаційний збірник для директора школи та завідуючого дитячим садком. Київ : РА «Освіта України». 2016. № 7-8(48). С. 22-33.
3. Шевчук С.С., Кулішов В.С. Дидактика професійної освіти: практико-зорієнтований аспект: навчально-методичний посібник. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПНУ, 2021. 212 с.